

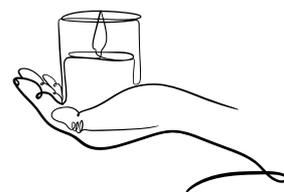

ŠKOLA BŘEŽANY

Milujeme knihy

ČTENÍ JE ~~KŮL~~ ^{cool}

NIKDY VÍCE!

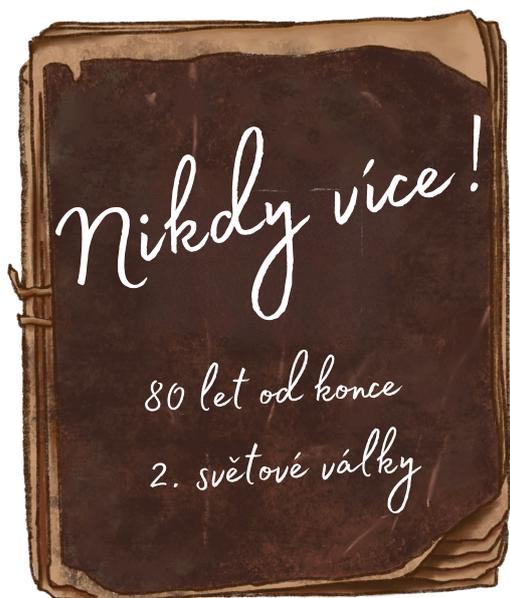
Právě v těchto dnech si připomínáme jedno důležité historické výročí - 80 let od konce 2. světové války v Evropě. Už zase válka..., říkáte si možná. Ano, o tomto válečném konfliktu, který mezi lety 1939 a 1945 zasáhl prakticky celý svět a připravil o život miliony lidí, se mluví často. Má to ale svůj důvod. Za dobu existence lidstva se stalo nespočetně událostí - na některé se úplně zapomnělo, jiné zajímají jen odborníky. Ale pak jsou události, na které se zapomenout nesmí. A jednou z nich je právě 2. světová válka.

2. světová válka se dotkla většiny lidí, kteří v té době žili. A i když oficiálně začala 1. září 1939 a skončila 8. května 1945, respektive ve světě 2. září 1945, její dopad je mnohem rozsáhlejší. Totalitní režimy, které stály na počátku války a měly na svědomí mnoho zmařených životů, zejména nacismus v Německu, se moci chopily už o několik let dříve.

A s následky války se lidé, ať už byli na straně vítězů či poražených, vyrovnávali ještě mnoho let po jejím konci. Pro mnohé rodiny jsou válečné události dodnes nezpracovaným traumatem předávaným dalším generacím.

Proto také existuje tolik příběhů z tohoto období. V tomto čísle našeho časopisu, které je celé věnováno právě tématu 2. světové války, najdete řadu tipů na zajímavé, i když mnohdy nelehké čtení. Velkou část z nich tvoří příběhy o holocaustu, na stránkách knih se ale můžete podívat třeba i do bombardovaného Londýna nebo do Sovětského svazu, kde mnoho lidí muselo bojovat proti nacistickému i komunistickému režimu zároveň. Některé knihy jsou fikcí, jiné vycházejí ze vzpomínek pamětníků a skutečných událostí. Všechny ale spojuje to, že kromě zla a krutosti, s nimiž se lidé během války museli potýkat, se tu objevuje lidskost a odvaha pomáhat druhým i za cenu ohrožení vlastního života.

To, co se před 80 a více lety stalo, nemůžeme nijak ovlivnit. Můžeme ale ovlivnit to, jak bude vypadat naše budoucnost - úkolem každého z nás je bojovat za to, aby se nic takového už nikdy neopakovalo. A právě proto je nutné o válce stále mluvit a připomínat si, co se stalo: abychom nezapomněli a neopakovali stejné chyby jako naši předci.

15. BŘEZEN 1939 -
NACISTICKÁ OKUPACE
ČESKÝCH ZEMÍ

2. ZÁŘÍ 1945 - KONEC
2. SVĚTOVÉ VÁLKY VE
SVĚTĚ

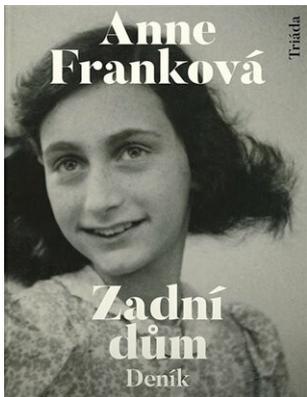
8. KVĚTEN 1945 - KONEC
2. SVĚTOVÉ VÁLKY V EVROPE

1. ZÁŘÍ 1939 - ZAČÁTEK
2. SVĚTOVÉ VÁLKY

1933 - NÁSTUP NACISTŮ K MOCI
V NĚMECKU

NA ÚTĚKU PŘED NACISTY

Pro nacistický režim, který se v roce 1933 chopil moci v Německu a postupně se rozšířil do značné části Evropy, bylo mnoho lidí nepřáteli. Šlo především o Židy, ale také o další národnosti a nejrůznější menšiny. Trnem v oku byli nacistům také všichni, kteří měli odlišný politický názor a nesouhlasili s tím, co nacisté dělají. Řada těchto lidí se proto před nimi ukrývala nebo byla na útěku. A právě o tom jsou následující příběhy.

Deník, který si dospívající židovská dívka Anne Franková psala v době, kdy se její rodiny ukrývala před nacisty, patří k nejnámějším dílům zachycujícím tuto dobu se všemi jejími strastmi, ale také nadějemi a sny.

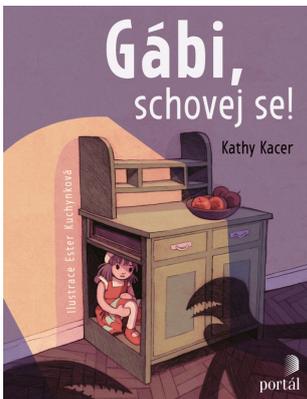
SKUTEČNÝ DENÍK ANNE FRANKOVÉ SI MŮŽETE PROHLÉDNOUT V AMSTERODAMSKÉM MUZEU SÍDLÍCÍM V DOMĚ, KDE SE FRANKOVI ZA VÁLKY UKRÝVALI

Kamarádky Annemarie a Ellen si žijí svým spokojeným životem, dokud vše nezmění německá okupace. Jedna z nich je navíc Židovka, a tak jí hrozí vážné nebezpečí. Dokáže Annemarie své přítelkyni Ellen pomoci?

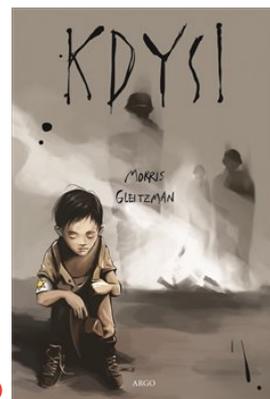

Příběh školačky Anny začíná v roce 1933 - její rodina musí ze dne na den opustit Německo, aby unikla novému nacistickému režimu. Anna tak musí doma nechat vše, na čem jí záleželo, a začít zcela nová život v cizině, což pro ni není snadné.

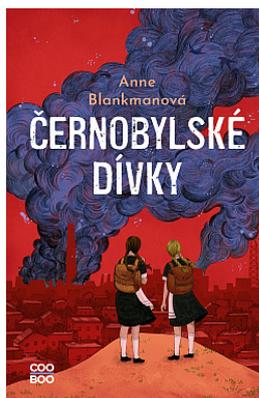
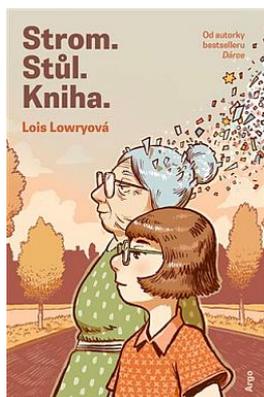

Život malé Gábi se ze dne na den změní, když vypukne světová válka. Protože pochází z židovské rodiny, musí se vyrovnávat se stále horšími podmínkami. Aby se zachránila před nejhorším, musí se naučit skrývat.

Židovský chlapec Felix žije ukrytý v katolickém sirotčinci. Když ale válka jednoho dne vtrhne i tam, vydá se na útěk. Cestou zachrání dívku Zeldu a společně pak podniknou nebezpečnou cestu napříč okupovaným Polskem.

Školačka Sofie se kamarádí se stařenkou téhož jména. Ta ztrácí paměť a hrozí, že bude muset žít v ústavu. Mladší Sofie jí chce pomoci - v rámci přípravy na testy se však nečekaně dozví příběh o Sofiině dětství v Polsku za 2. světové války

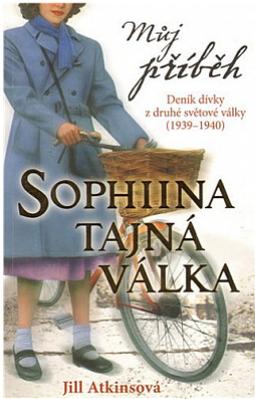

Příběh dvou dívek, které musejí opustit svůj domov kvůli havárii jaderné elektrárny, se prolíná s osudem židovské dívky, která je v roce 1941 na útěku z Kyjeva a kvůli svému židovskému původu se musí mít na pozoru před nacisty i Sověty.

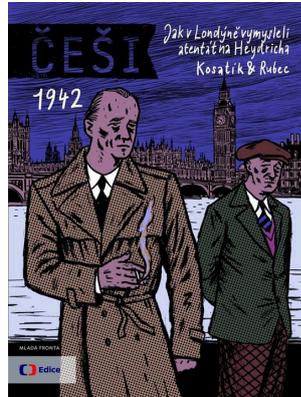
Za 2. světové války se našla celá řada statečných lidí, kteří proti nacistickému režimu bojovali a neváhali při tom riskovat vlastní životy.

Někteří vstoupili do armád zemí, které byly s nacistickým Německem a jeho spojenci ve válce, jiní se zase přidali k odboji. Nešlo však vždycky nutně o fyzický boj plný násilí - i pomoc ostatním, kteří jsou v nouzi a ohrožení života, může být hrdinským činem, jak můžete zjistit z následujících knih.

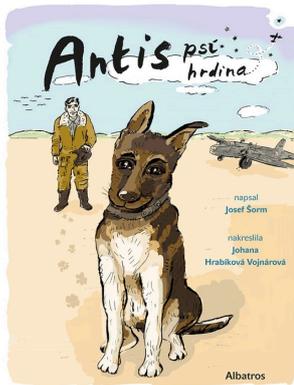
BOJ PROTI NACISTŮM, ODBOJ

Fiktivní deník jedné francouzské dívky nás zavádí do období let 1939 - 1940. Sophie se angažuje v odboji ve své rodné zemi, zejména poté, co ji obsadili nacisté, a pokouší se zachránit život raněného skotského vojáka.

Atentát na Reinharda Heydricha, který v roce 1942 provedli parašutisté Gabčík s Kubišem, patří k nejvýznamnějším akcím českého odboje. Poznejte okolnosti tohoto milníku 2. světové války formou komiksu!

Tento komiks vypráví o neobyčejném přátelství československého pilota ve službách britské RAF a jeho psa Antise. Ti dva spolu prožili nejedno dobrodružství a zároveň svými činy přispěli k porážce nacismu.

Nicolas Winton zachránil těsně před vypuknutím války několik stovek židovských dětí. Komiksově zpracování tohoto příběhu ukazuje, jak se i docela obyčejný člověk může stát hrdinou, a seznamuje čtenáře s lidmi, kteří Wintonovi pomáhali.

Také tato kniha se věnuje Nicolasi Wintonovi, tentokrát ovšem jinou formou a z jiného úhlu pohledu. Poselství lidskosti, slušnosti a odvaze však zůstává stejné, neboť právě to jsou ty nejzásadnější prvky tohoto dlouho neznámého příběhu.

Kniha podle skutečných událostí vypráví příběh statečné ženy Ireny Sendlerové, které se během války podařilo z varšavského ghetta zachránit velké množství dětí před jistou smrtí. Ani to, že sama velmi riskovala, ji nemohlo zastavit.

PAMÁTNÍK ROZLOUČENÍ A SOUŠÍ NICOLASE WINTONA S DĚTMI NA PRAŽSKÉM HLAVNÍM NÁDRAŽÍ PŘIPOMÍNÁJÍ ČINY TOHOTO VÝJIMEČNÉHO MUŽE

PRAŽSKÝ PAMÁTNÍK OPERACE ANTHROPOID (ATENTÁT NA R. HEYDRICHA)

Knihy představené na této straně spojuje to, že se odehrávají na místech plných zla a krutosti, ať už jde o ghetta a koncentrační tábory, kam nacisté posílali Židy, ale i další nepřátele, nebo o gulagy, kam zase posílal své odpůrce komunistický režim v Sovětském svazu. I na těchto místech, kde měli být vězni připraveni o veškerou důstojnost a smrt byla na denním pořádku, však existovala naděje, láska a potřeba pomáhat druhým.

GHETTA, KONCENTRAČNÍ TÁBORY, GULAGY

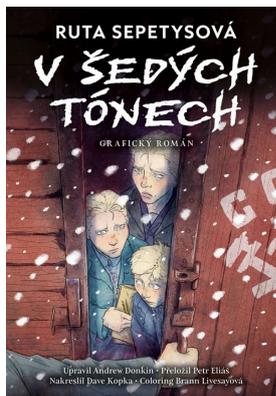
Příběh party kamarádů začíná v Praze pod německou nadvládou. Hlavní hrdinové musejí bojovat se stále přísnějšími opatřeními a rozšiřující se temnotou. Nakonec se někteří z nich dostávají do Terezína, i tady je však prostor pro přátelství, sny a kulturu.

Alex musí sám přežívat v polorozbořeném domě ve varšavském ghettu. Čeká tu na svého otce, ten se ale pořád nevrací... Alex musí udělat všechno pro to, aby ve stále složitějších podmínkách přežil.

Dnes již klasický komiks vypráví příběh autora otce, který jako Žid musel za války vytrpět nepředstavitelné věci. V první části je vylíčen život po nástupu nacistů, v té druhé pak zážitky z Osvětimi. Zvláštností tohoto komiksu je, že v něm lidé mají zvířecí podobu.

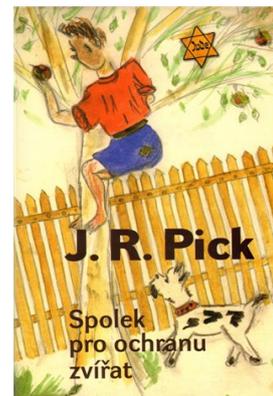

Život patnáctileté Liny se převrátí vzhůru nohama, když je jednoho dne i s celou svou rodinou poslána do sibiřského gulagu. Každý den zde musí bojovat o přežití, zároveň ale kreslí a doufá, že její díla jednou někdo najde a zjistí tak pravdu o tom, co se tu děje.

Kniha zachycuje formou povídek osudy jedné rodiny od 1. světové války až do roku 2005. Jeden z příběhů, který má formu deníkových zápisů dívky Hildy, se pak odehrává za 2. světové války v Terezíně.

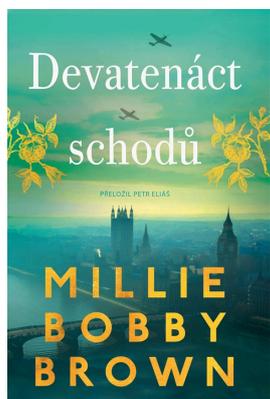
Tato novela odehrávající se v Terezíně je netradiční svou humoristickou formou, s níž pohlíží na zdejší život dětí a dospívajících, kteří vnímají svět kolem sebe úplně jinak než dospělí. Autor při psaní vycházel z vlastních vzpomínek.

Romská dívka Žofi se spolu se svou rodinou ukrývá před nacisty v lesích okolo Varšavy. Nakonec je však kdosi udá a oni se dostanou do koncentračního tábora v Osvětimi, kde Žofi na ruku vytetují číslo a připraví ji o všechno...

VŠEDNÍ ŽIVOT ZA VÁLKY

Nellie žije v Londýně ohrožovaném německými útoky. Její hlavní starostí je bezpečí její rodiny, zároveň ale sní o lepším životě. Když se seznámí s americkým pilotem, její sen se zdá nadosah. Jenže pak vše změní jedna tragická noc...

I během války, jakkoliv byla krutá, dál existoval všední život, a to na obou stranách, tedy jak na územích pod vládou nacistů, tak v zemích, které proti nim bojovaly. Lidé dál chodili do práce, trávili volný čas se svou rodinou, zamilovávali se... Přesto však byl i tento každodenní život válkou nepřehlédnutelně poznamenán a všichni doufali, že to co nejdříve skončí a oni budou moci žít v míru a svobodě. O tom, jak taková všední realita během 2. světové války vypadala, si můžete přečíst v následujících knížkách.

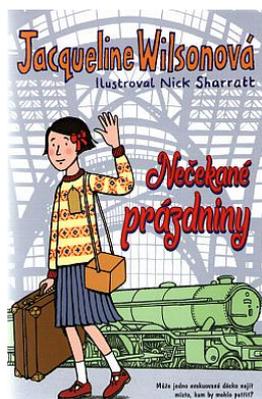
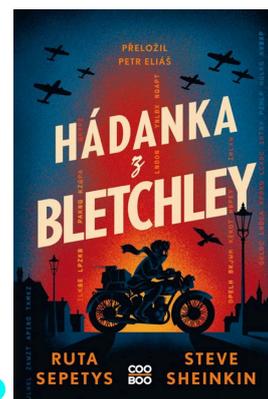

Příběh dívky Liesel se odehrává v nacistickém Německu a vypráví o odvaze, lásce ke knihám a síle slov. Jeho vypravěčem je Smrt, která sleduje život hlavní hrdinky napříč vším válečným utrpením, během něž přijde o všechny, na nichž jí záleží, nikoliv však o vůli žít.

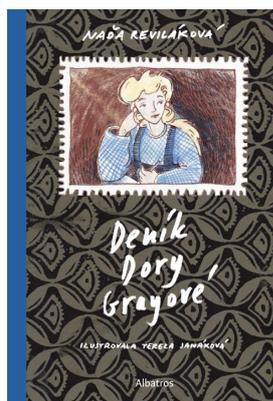
Ačkoliv zuří válka, Danny Smiřický se zajímá hlavně o hudbu a krásné dívky. Kniha, která se odehrává během protektorátu, se soustředí zejména na jeho neúspěšné pokusy o sblížení s dívkami z města a ukazuje, že i za války měli mladí stejné starosti jako kdykoliv jindy.

Právě zuří bitva o Británii. Sourozenci Novis a Lizzie získají práci v Bletchley Parku, britském centru pro prolamování kódů a luštění šifer. Zatímco Novis pracuje na prolomení nacistického kódu Enigma, jeho sestra luští záhadu zmizení jejich matky...

Je válka, britská města jsou v ohrožení a rodiče posílají své děti do bezpečí na venkov. Jednou z nich je také desetiletá Shirley. Podaří se jí zvyknout si daleko od domova a najít si v novém prostředí kamarády?

Hanka se s rodiči stěhuje na venkov. Nejprve se jí tam nelíbí, ale poté na půdě najde deník jedné dívky z období 2. světové války a začne pátrat po okolnostech jeho vzniku. Zajímá ji hlavně, co se stalo s autorkou deníku a její židovskou kamarádkou. Přežily?

Komiksově zpracování našich dějin zachycuje období od roku 1918 až do roku 1945, přičemž 2. světové válce je samozřejmě věnováno hodně prostoru. Stručně a přehledně se tak dozvíte o těch nejdůležitějších momentech tohoto období z českého pohledu.

OBRÁZKY

ALBATROS

Pokračování románu Hoši od Bobří řeky se odehrává v době okupace země. Sdružování mládeže je zakázáno, avšak oni v tom dál tajně pokračují a jsou odhodlaní uspořádat opět i letní tábor. Foglar se při psaní inspiroval obdobím nacistické nadvlády.

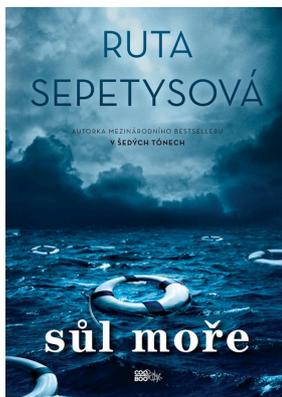
ilustroval Ticho762

ALBATROS

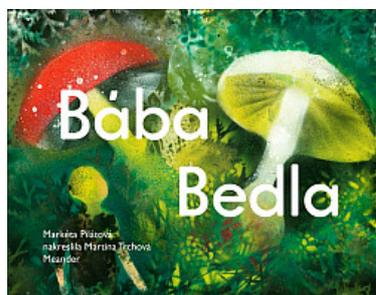
Každá válka jednou skončí. V případě 2. světové války to bylo v roce 1945. Není to však vždy jen o radosti - i závěr války bývá plný utrpení, bolesti a ztrát, jak se můžete přesvědčit v níže představených knihách.

1945 ANEB KONEC VÁLKY

Je rok 1945 a spousta Němců je na útěku před Rudou armádou. Část z nich se snaží dostat do bezpečí na lodi, mezi nimi i hlavní hrdinové. Už se zdá, že bezpečí je na dosah, jenže pak dojde k námořnímu neštěstí a všem na palubě jde náhle o život.

Válka skončila, ale německé děti v Československu se nemají z čeho radovat. Kvůli odsunu musejí opustit své domovy, svůj život. Čeká je kruté zacházení, pobyt v pracovních táborech a vyhánění do rozbombardovaného Německa. Podívají se ještě někdy domů?

Dvě německé dívky, český chlapec a mladý ruský voják se na konci války setkávají v Jeseníkách. V nesnázích jim naštěstí pomůže Bedla, magická bytost, která je napůl houbou a napůl ženou. Ta jim ukáže, jak rozlišit dobro a zlo a jak je důležité držet při sobě.

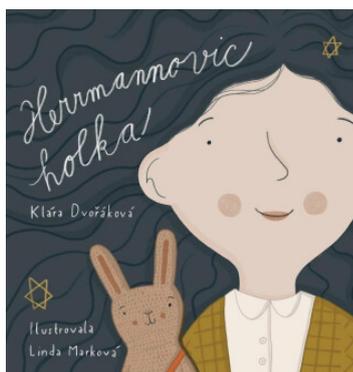

PŘÍBĚHY PRO NEJMĚLADŠÍ ČTENÁŘE

Na závěr vám přinášíme několik tipů na knížky s tematikou 2. světové války určené pro malé čtenáře. I když se jedná o obtížné téma, autorům následujících knih se jej podařilo zpracovat tak, aby se s ním mohli seznámit i ti nejmenší.

Příběh odehrávající se v židovském ghettu v Litvě líčí na pozadí života po nacistické okupaci přátelství mezi dvěma dětmi, které sice válka rozdělí, avšak nakonec se znovu setkají díky kamínku, který je pro Židy symbolem vzpomínek a posmrtného života.

Evička se narodila do idylického světa, který ale navždy změní příchod nacistů. Život je stále těžší a hlavní hrdinka se ocitá v Terezíně. Dívka musí najít odvahu, aby překonala temné období a přežila. Naštěstí má svého plyšového kamaráda...

Tři kamarádky a kouzelná kočka společně pomáhají sousedce rozluštit dávnou záhadu. Jejich pátrání je zavede až do dob 2. světové války a do poválečného období. Důležitým tématem je také přátelství a ochota pomáhat druhým.

I princezny se mohou zapojit do války - např. budoucí britská královna Alžběta opravovala a řídila vojenské nákladní vozy. Naštěstí na ni doma po těžkém dni v práci vždy čekala její milovaná fenka Susan, s níž princezna sdílela dobré i zlé.

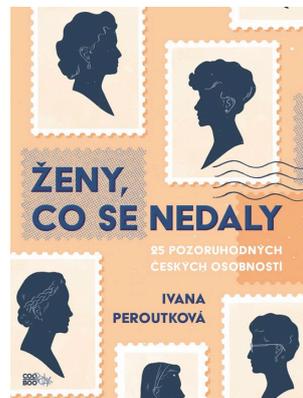
Během 2. světové války a nacistické okupace přišla česká kultura o řadu významných osobností. Někteří byli zavražděni kvůli své odbojové činnosti, další přišli o život kvůli svému židovskému původu. Připomeňte si několik z těchto mužů a žen, kteří se zapsali do našich (nejen) kulturních dějin spolu s námi, a to buď prostřednictvím jejich vlastních děl, nebo naučných knih, kde se můžete blíže seznámit s jejich životy.

ZTRACENÉ OSOBNOSTI

Milena Jesenská (1896 - 1944)

Milena Jesenská je známá především jako přítelkyně Franze Kafky, což je ovšem škoda. Byla novinářkou, spisovatelkou a překladatelkou, ale také odvážnou ženou, která se zapojila do odboje a po vzniku protektorátu pomáhala Židům, za což byla zatčena. Zemřela v roce 1944 v koncentračním táboře Ravensbrück.

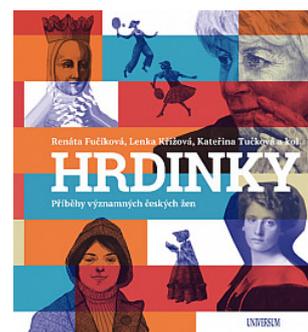
Vladislav Vančura (1891 - 1942)

Vladislav Vančura byl původním povoláním lékař, ale proslul především jako spisovatel, dramatik a režisér. Angažoval se v prvorepublikovém uměleckém svazu Devětsil a byl členem KSČ, ze strany byl ovšem vyloučen kvůli kritice Klementa Gottwalda. Za okupace byl členem odboje, za což byl v roce 1942 (během heydrichiády) popraven.

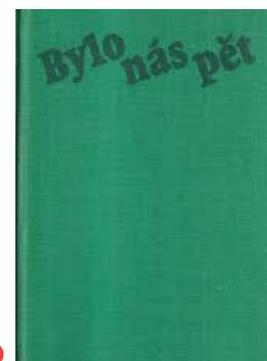
Irena "Inka" Bernášková (1904 - 1942)

Irena Bernášková (přezdívaná Inka) byla českou novinářkou, která se proslavila zejména svou účastí v odboji - podílela se na vydávání ilegálního časopisu *V boj* a pomáhala lidem při útěku za hranice. Po zatčení gestapem neprozradila nikoho ze svých spolupracovníků. V roce 1942 byla popravena - stala se první Češkou odsouzenou k trestu smrti berlínským soudem.

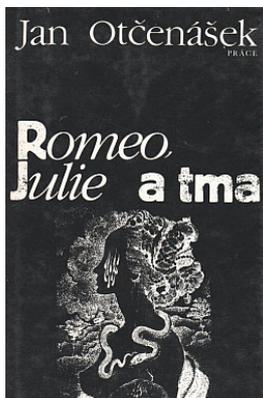

Karel Poláček (1892 - 1945)

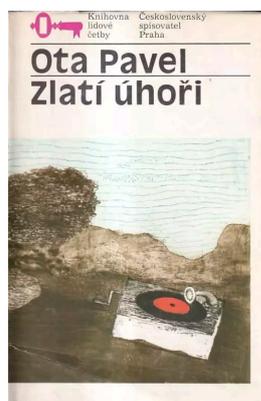
Český spisovatel a novinář proslul především jako autor humoristických děl. Psal do *Lidových novin* a řady časopisů. Patřil také do okruhu tzv. pátečníků. Po okupaci přišel kvůli svému židovskému původu o práci a stal se knihovníkem Židovské obce. V roce 1943 byl poslán do Terezína - krátce předtím dopsal svou slavnou knihu *Bylo nás pět*. Zemřel v zimě roku 1945 v jednom z táborů nebo během pochodu smrti.

PŘÍBĚHY Z ARCHIVU

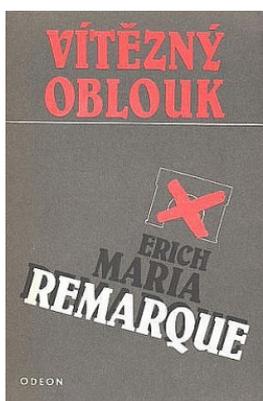

Slavný příběh lásky studenta Pavla a židovské dívky Ester, který se odehrává v Praze v období heydrichiády. Ester nenastoupila do transportu a Pavel ji i přes velké riziko ukryje. Během krátké doby se do sebe zamilují, ale jejich vztah nemá v této době šanci...

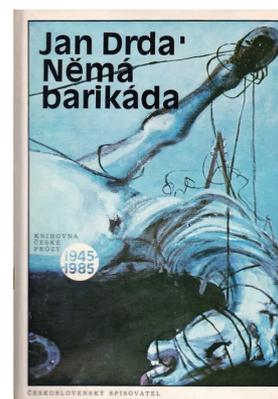

Povídkový soubor Oty Pavla zachycuje vzpomínky na autorovo dětství. Radostné chvíle spojené s tatínkem a rybařením se mísí s těmi smutnými, které jsou poznamenány válkou a odvedením několika členů rodiny do koncentračního tábora.

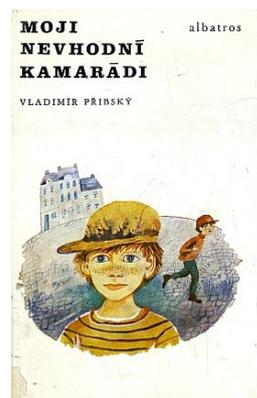
Hlavní hrdina musel uprchnout z nacistického Německa. Nyní žije v Paříži, ale ani tady není jeho život snadný, nemůže legálně vykonávat svou profesi. Tím, co ho udržuje při životě, je touha pomstít se příslušníkovi Gestapa, který má na svědomí smrt jeho lásky.

Soubor povídek Jana Drdy se odehrává za protektorátu a na konci 2. světové války. Autor se zaměřil především na ukázání hrdinství obyčejných lidí.

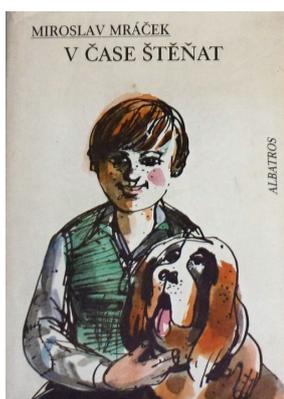

Příběh se odehrává až po válce, přesto s ní ale souvisí. Hlavní hrdinka žije v Německu, ale mezi ostatní nezapadá. Nakonec zjistí, že je ve skutečnosti Češka a nacisté ji za války poslali na převýchovu do Německa. Povede se jí najít svoji pravou rodinu?

10 povídek, které zachycují příběhy dětí a mladých lidí v období 2. světové války. Hlavním tématem, které jednotlivé povídky spojuje, je přátelství.

Příběh o chlapci a jeho novém pejskovi se odehrává na moravské vesnici v časech protektorátu. Válka zde tvoří pozadí pro nejrůznější klukovská dobrodružství.

Kniha vypráví o chlapci, který se za války stal naším nejmladším vojákem. Nejprve je přidělen do prádelny, ale tam se mu nelíbí, chce se zapojit do skutečných bojů. Jeho sen se mu nakonec splní a on dokonce odhalí nepřátelské špiony.

